

מאירס-ג'וינט-ברוקדייל
MYERS-JDC-BROOKDALE
مايرس - جوينت - بروكدیل

דוח מחקר

**מודל המכללות הקהילתיות:
סקירת ספרות**

אילה הנדין

מודל המכללות הקהילתיות: סקירת ספרות

אילה הנדין

מאי 2014

ירושלים

אייר תשע"ד

תמצית

סקירה זו עוסקת במודל המכללות הקהילתיות הרווח בארצות הברית. הסקירה נועדה לסייע למקבלי החלטות בישראל ללמוד על מודלים מהעולם שמטרתם הכנה להשכלה גבוהה ולתעסוקה.

המכללות הקהילתיות מיועדות למלא תפקיד מרכזי במתן הזדמנויות להשכלה אקדמית ומקצועית. תלמידי המכללות מהווים 45% מכלל הלומדים לימודים על-תיכוניים (מספר זה אינו כולל את הלומדים לתואר שני ושלישי). למכללות תמיכה ציבורית רחבה, בעיקר בשל נגישותן וחיבורן לקהילה המקומית. תמיכה זו קיבלה ביטוי בין השאר בהצהרה של הנשיא אובמה ב-2012 על חשיבות המכללות בקידום החברה האמריקנית וביעד שהגדיר: 5 מיליון בוגרים נוספים עד 2020. עם זאת, ישנה ביקורת רבה על תפקוד המכללות, דרכי ניהולן ושיעור המסיימים הנמוך. בשנים האחרונות נעשים ניסיונות לשינוי מבנה המערכת, וב-2012 יצא דוח של ועדה שמינה איגוד המכללות הקהילתיות, ובו הצעה לרפורמה מקיפה בדרכי הפעולה של המערכת. ההצעה העיקרית היא לעבור מדגש על נגישות למערכת לדגש על הצלחה בתוך המערכת.

תוכן העניינים

1	1. מבוא
1	1.1 רקע
2	1.2 בהמשך הסקירה
3	2. המכללות הקהילתיות בתוך הקשר מדיניות החינוך והתעסוקה הפדרלית
3	3. מידע כמותי על המכללות הקהילתיות
5	4. מודלים של שיתוף פעולה בין המכללות הקהילתיות לבין אוניברסיטאות ארבע-שנתיות
6	5. פרקטיקות של שיתוף פעולה בין המכללות הקהילתיות לבין התעשייה והעסקים המקומיים
7	6. ביקורת חיובית ושלילית על מודל המכללות הקהילתיות ועל אופן יישומו
7	6.1 ביקורת חיובית
8	6.2 ביקורת שלילית והמלצות לשינוי
11	ביבליוגרפיה
15	נספח

1. מבוא

1.1 רקע

מכללות קהילתיות הן מוסדות לימוד על-תיכוניים ציבוריים, דו-שנתיים, בארצות הברית. מטרתן להרחיב את הנגישות להשכלה גבוהה ולשמש בין השאר אפיק מעבר לאוניברסיטאות ולתעסוקה.¹ המכללות קיימות זה כמאה שנה ומונות כיום 1,132 מוסדות ציבוריים ועצמאיים (כ-1,600 מוסדות, אם כוללים שלוחות שונות של אותו מוסד); (AACC Website).

הקבלה למכללות פתוחה לכל מי שברשותו תעודת גמר תיכון או GED (תעודה שוות ערך לתעודת סיום תיכון; בעלי תעודה זו לא סיימו תיכון אך עמדו בבחינה על החובות הלימודיות הנדרשות בתיכון). עם זאת, המועמדים נדרשים להיבחן בבחינות כניסה, כיוון שחלק מהקורסים אינם פתוחים לכול. במדינות מסוימות בארצות הברית מדיניות הקבלה גמישה עוד יותר. בקליפורניה ובמינסוטה לדוגמה, כל מי שהגיע לגיל 18 ומראה שהוא יכול לצאת נשכר מלימודים יתקבל למכללות הקהילתיות גם אם אין ברשותו תעודת גמר תיכון או תעודה מקבילה לה.

המכללות הקהילתיות מציעות בדרך כלל כמה מסלולי לימוד:

1. תואר דו-שנתי (Associate's Degree): לימודים דו-שנתיים לקראת תואר (Associate's Degree) המאפשר להמשיך למוסד ארבע-שנתי לשם השלמת תואר ראשון או להשתלב בתעסוקה עם תעודה המעידה על השכלה על-תיכונית

2. לימודי תעודה (Certificate Programs): לימודים לקראת קבלת תעודה מקצועית בתחום עיסוק מסוים – לימודים קצרים יחסית, המדגישים ידע מקצועי יותר מאקדמי ומהווים נתיב להשתלבות בתעסוקה (Mullin, 2011)

3. לימודים שלא לצורך תעודה או תואר: לימודים לשם רכישת כישורים מקצועיים ספציפיים או לשם העשרה כללית שאינם מכוונים לקבלת תעודת גמר כלשהי.

על-פי חזוןן של מרבית המכללות הקהילתיות הן מחויבות להציע:

1. נגישות לכל חלקי החברה באמצעות מדיניות קבלה פתוחה

2. תכנית לימודים מקיפה

3. שירות לקהילה (בהיותן מוסד המעוגן בקהילה המקומית)

4. הוראה

5. למידה מתמשכת (של מבוגרים) – lifelong learning

6. הכנה לתעסוקה.

¹ מודלים נוספים להשכלה על-תיכונית, לצד המכללות הקהילתיות, אינם נכללים בסקירה זו: 1 Junior Colleges - כמו מכללות קהילתיות, אך במימון פרטי; 2 Career Technical Education Mission – תכניות ששמות דגש על ההכשרה המקצועית (Shulock, Moore & Offenstien, 2011).

ספרות רחבת היקף עוסקת בתחום המכללות הקהילתיות, ולפחות שלושה כתבי עת אקדמיים מוקדשים כל-כולם לנושא זה. עם התחומים הנחקרים בספרות אפשר למנות את אלו:

1. **מסלול הלימודים של הסטודנטים**: מטרות הלימודים (קבלת תעודה או תואר, מעבר לתואר אקדמי), היקף הלימודים (חלקי או מלא), התמדה, סיום מסלול הלימודים וקבלת תעודה (במסגרת CCRC²: Crosta, 2013; Ran & Woo Cho, 2013; Jenkins & Woo Cho, 2014; ובמסגרת MDRC³: Fong & Visher, 2013)
2. **ייצוג מיעוטים בהשכלה העל-תיכונית** (במסגרת CCRC: Dougherty & Kerrigan, 2006; (Dougherty, Marshall & Soonachan, 2006)
3. **השפעה של סיוע כלכלי ושל תעסוקה על תוצאות לימודיות** (במסגרת CCRC: Dadgar, 2012; (Scott-Clayton, 2011)
4. **הערכת תכניות** (במסגרת MDRC: Sommo et al., 2012; Rutschow, Cullinan & Welback, 2012)
5. **מעבר ממכללות קהילתיות לאוניברסיטאות ארבע-שנתיות** (במסגרת CCRC: Belfield, 2013; (Roska & Calcagno, 2008; Alfonso, 2006)
6. **מעבר ממכללות קהילתיות לתעסוקה** (במסגרת CCRC: Van Noy & Jacobs, 2012)
7. **שותפויות בין מכללות קהילתיות לבין עסקים ותעשייה** (Gallagher & Gukenberger, 2012; Ward) (& Clark., 2013; Soares, 2010).

1.2 בהמשך הסקירה

סקירת הספרות כוללת:

- א. תיאור של מודל המכללות הקהילתיות
- ב. התייחסות להקשר המדיניות הפדרלית שבתוכו המכללות פועלות
- ג. מידע כמותי על המכללות: היקף המכללות ומאפייניהן, הרכב אוכלוסיית הסטודנטים ומאפייניה, אינדיקטורים לתוצאות
- ד. תיאור הקשר בין המכללות לבין מוסדות אוניברסיטאיים ארבע-שנתיים
- ה. תיאור הקשר בין המכללות לבין עסקים ותעשייה מקומיים
- ו. ביקורת חיובית ושליילית על מודל המכללות הקהילתיות ועל יישומו

² CCRC (Community College Research Center) הוא מרכז באוניברסיטת קולומביה שעוסק בחקר המכללות הקהילתיות.

³ MDRC הוא מכון מחקר שעוסק בחקר מדיניות חברתית וחינוכית.

2. המכללות הקהילתיות בתוך הקשר מדיניות החינוך והתעסוקה הפדרלית

עד 1990 היה שיעור הלומדים במסגרות ההשכלה הגבוהה בארצות הברית הגבוה בעולם. כיום לעומת זאת, ארצות הברית במקום ה-12 בשיעור גילאי 25-34 בעלי תואר ממוסד ארבע-שנתי. הנשיא אובמה הציב מטרה: החזרת ארצות הברית למקום הראשון עד 2020. לשם כך הוגדר יעד של 5 מיליון בוגרים נוספים של המכללות הקהילתיות עד 2020 (White House website). כמו כן נעשה מאמץ לאומי בכמה כיוונים נוספים לחיזוק המכללות הקהילתיות:

1. **קידום שיתוף פעולה עם התעשייה לשיפור המוכנות של הבוגרים לעולם העבודה** - הממשל הפדרלי התחייב להשקיע 500 מיליון \$ בתכניות מעבר מהשכלה לתעסוקה והקצה 500 מיליון \$ נוספים למענקים בתחום זה. בשנתיים הקרובות יושקעו מיליארד \$ נוספים בתחום זה (White House Website).

2. **2 מיליון מקומות עבודה לעובדים מיומנים** - במסגרת בקשות התקציב לשנת 2013 ביקש הנשיא אובמה כ-8 מיליארד \$ להשקעה במכללות הקהילתיות כדי שישמשו מרכזי תעסוקה שהתעשייה מכירה בהם ושניתן ללמוד בהם כישורים שהתעשייה זקוקה להם (White House Website).

3. מידע כמותי על המכללות הקהילתיות

הנתונים על המכללות הקהילתיות מתבססים בעיקר על פרסומי האגודה האמריקנית למכללות הקהילתיות (AACC, 2013) ועל נתוני משרד החינוך האמריקני (US Department of Education, 2011).

◆ **מכללות לפי מגזר:** 986 מ-1,132 המכללות הקהילתיות ב-2011 היו ציבוריות, 115 עצמאיות ו-31 שבטיות (Native-American); (AACC, 2013).

◆ **הרכב הסטודנטים:**

א. **צבירת נקודות זכות:** ב-2011 היו כ-8 מיליון סטודנטים (62%) שלמדו במסלולים לצבירת נקודות זכות אקדמיות, והשאר – כ-5 מיליון (38%) במסלולים שבהם אין צבירת נקודות זכות אקדמיות (AACC, 2013).

ב. **היקף לימודים:** 4.76 מיליון (59%) למדו היקף לימודים חלקי, והשאר – 3.27 מיליון (41%) למדו לימודים בהיקף מלא (AACC, 2013).

ג. **גיל:** הגיל הממוצע של הלומדים היה 28, והגיל החציוני היה 23. 39% מהלומדים היו בני 21 ומעלה, ו-45% היו בני 22-35 (AACC, 2013).

ד. **מין:** 57% מהלומדים היו נשים ו-43% גברים (AACC, 2013).

ה. **דור ראשון להשכלה גבוהה:** 40% מהלומדים היו דור ראשון להשכלה גבוהה (AACC, 2013).

◆ **ייצוג בקרב לומדים להשכלה גבוהה:** 45% מהסטודנטים במוסדות ללימודים גבוהים שלא לתארים מתקדמים הם תלמידי מכללות קהילתיות (AACC, 2013).

◆ **תעסוקה בזמן הלימודים :**

א. 21% מהלומדים בהיקף מלא עובדים במשרה מלאה ו-59% עובדים במשרה חלקית.

ב. 40% מהלומדים בהיקף חלקי עובדים במשרה מלאה ו-47% עובדים במשרה חלקית (AACC, 2013).

◆ **סיוע כלכלי :** 59% מהלומדים בשנת הלימודים 2007/8 הגישו בקשות לסיוע כלכלי ו-46% מהלומדים קיבלו סיוע כזה (AACC, 2013).

◆ **שכר לימוד :**

ב. ממוצע שכר הלימוד ב-2012/13 במכללות קהילתיות ציבוריות לתלמידים מהמחוז היה \$3,130.

ג. ממוצע שכר הלימוד למכללה ארבע-שנתית ציבורית לתלמידים מהמדינה היה \$8,660 (AACC, 2013).

ד. הערכת עלות שכר הלימוד ל-2010/11 בתוספת עלויות נלוות (דיור, ספרים וציוד, תחבורה ועוד) עומדת על פחות מ-\$15,000 (The College Board Advocacy & Policy Center, 2010).

◆ **הרכב ההכנסות של המכללות הקהילתיות הציבוריות :** הכנסות המכללות ב-2011 התבססו – 27.7% על שכר לימוד, 16.6% על השתתפות פדרלית, 29.2% על השתתפות המדינה, 16.3% על השתתפות מקומית ו-10.2% על מקורות אחרים. (סה"כ ההכנסות : כ-60 מיליארד \$) (AACC, 2013).

◆ **תחומי לימוד :** 34% מהמסיימים ב-2007/8 למדו מדעי הרוח, החברה והמדעים ; 21% מקצועות בריאות ; 16% לימודי עסקים ; 7% תחומי הנדסה ; 4% לימודים בתחום הביטחון 4% מדעי המחשב ו-15% תחום אחר (Baum, Little, & Payea, 2011).

◆ **מטרות ותוצאות של לימודי הסטודנטים במכללות קהילתיות :**

המידע שנאסף ברחבי ארצות הברית על תוצאות הלימודים (מסיימים ונושרים) מתייחס רק לסטודנטים שלמדו לראשונה בחייהם, והיקף הלימודים שלהם היה מלא (אף שהם מהווים רק מיעוט בתוך המוסדות) ; (Baum, Little, & Payea, 2011) :

- **מטרות לימודיות :** מהמתחילים לימודים ב-2003/4, 81.4% הצהירו שעם סיום לימודיהם ברצונם לקבל תואר ראשון לפחות לעומת 70.8% בקרב המתחילים ב-1989/90 (US department of education, 2011).

- **השגת תעודה המעידה על סיום לימודים בתוך חמש שנים מתחילת הלימודים :** מהמתחילים לימודים במכללות הקהילתיות ב-2003/4, 5.9% קיבלו תואר ראשון, 13.1% קיבלו תואר דו-שנתי ו-7.4% קיבלו תעודה בתוך 5 שנים מתחילת הלימודים, כלומר עד 2008 (US Department of Education, 2011).

- **השגת תעודה המעידה על סיום לימודים בתוך שש שנים מתחילת הלימודים :**

א. מהמתחילים לימודים במכללות הקהילתיות ב-2003/4, 11.6% קיבלו תואר ראשון, 14.4% קיבלו תואר דו-שנתי ו-8.5% קיבלו תעודה בתוך 6 שנים מתחילת הלימודים, כלומר עד 2009 (US Department of education, 2011).

ב. מכלל המתחילים לימודים במכללות הקהילתיות או במוסדות ארבע-שנתיים ב-2003/4, 10% קיבלו תעודה, 11.4% קיבלו תואר דו-שנתי, ו-28.2% קיבלו תואר ראשון אקדמי. 50.5% לא סיימו את לימודיהם (15% עדיין לומדים ו-35.5% לא לומדים); (US Department of Education, 2011).

- **מעבר למוסד לימודים ארבע-שנתי:** מהמתחילים לימודים במכללות קהילתיות ב-2003/4, 21.1% עברו בתוך 5 שנים ללמוד במוסד לימודים ארבע-שנתי (לקראת תואר ראשון). חלקם קיבלו תוך כדי כך תואר דו-שנתי וחלקם לא (US Department of Education, 2012).

- **סיום לימודים בזמן קרוב למקובל:**

א. מהמתחילים לימודים לתואר ב-2005 (בהיקף מלא או חלקי) רק 21% השלימו את הלימודים בתוך 150% מהזמן המקובל, לעומת 58% במכללות הקהילתיות הפרטיות (Baum, Little, & Payea, 2011).

ב. 38.3 חודשים הם הזמן הממוצע לקבלת תואר דו-שנתי ו-33 חודשים הם הזמן החציוני, לעומת 32.2 חודשים ו-29 חודשים בהתאמה בקרב מי שלמדו בהיקף מלא – בשנתון שהחל את לימודיו ב-2003/04 וסיים עד 2009 (US department of education, 2012).

♦ **לומדים ביחס למקבלי תארים:** בעשרים השנים שבין 1989/90 ל-2009/10 חל גידול רב בשיעור מקבלי תואר דו-שנתי (Mullin, 2011):

א. סטודנטים לבנים: גידול של 90% במקבלי התארים לעומת גידול של 17% במספר הלומדים.

ב. סטודנטים שחורים: גידול של 283% במקבלי התארים לעומת גידול של 137% במספר הלומדים.

ג. סטודנטים היספאנים: גידול של 440% במקבלי התארים לעומת גידול של 226% במספר הלומדים.

ד. בין 1970 ל-2005 הגידול הרב ביותר בקבלת תארים היה בתואר דו-שנתי. קצב הגידול בקבלת תואר זה היה פי 2 מקצב הגידול במקבלי תואר ראשון.

4. מודלים של שיתוף פעולה בין המכללות הקהילתיות לבין אוניברסיטאות ארבע-שנתיות

מודלים אחדים לשיתוף פעולה נפוצים במכללות קהילתיות ואוניברסיטאות ארבע-שנתיות. עיקר המחקר בתחום מתמקד בשיתוף פעולה סביב הסכמי מעבר (Kisker, 2007; Townsend & Wilson, 2006), והספרות מצביעה על הצורך במחקר נוסף שיעסוק במודלים אחרים של שיתוף פעולה (Mobelini, 2013).

♦ **הסכמי מעבר (articulation agreements):** שותפות המתבססת על יצירת הליך פשוט של מעבר מהמכללה הקהילתית לאוניברסיטה ארבע-שנתית - שתי דוגמאות מקובלות לתכניות במודל זה הן

תכניות "2+2", תכניות שבמסגרתן לומדים שנתיים במכללה הקהילתית ושנתיים באוניברסיטה הארבע-שנתית, ותכניות "3+1" או "90/30" תכניות שבמסגרתן לומדים בהיקף של שלושה רבעים או בהיקף של 90 נקודות זכות במכללה הקהילתית ומשלימים את הלימודים לתואר ראשון ברבע מהלימודים או ב-30 נקודות זכות נוספות באוניברסיטה הארבע-שנתית (Mobellini, 2013).

◆ **מכללות שפועלות בשותפות עם אוניברסיטאות לשם מתן תואר ראשון (Concurrent-Use Partnerships) / מרכז אוניברסיטאי (University Center Model) - שותפות המתבססת על שימוש משותף במשאבים מוסדיים ועל אפשרות להמשך לימודים לקראת תואר ראשון בלי לעבור משייכות מוסדית למכללה אל שייכות מוסדית לאוניברסיטה. במסגרת שותפות זו האוניברסיטאות והמכללות הקהילתיות משתמשות באותם משאבי שטח, מתקנים, כוח אדם, סגל הוראה וכדומה. סטודנטים שמעוניינים להמשיך ללמוד לקראת תואר ראשון יכולים לעשות זאת באותו מוסד. דוגמה לשותפות כזו היא University Center of the Mountains, מרכז אוניברסיטאי שפועל ב- Hazard Community and Technical College במזרח קנטקי (Mobellini, 2013).**

◆ **"תרומת" משאבים אוניברסיטאיים למכללות קהילתיות - שותפות המתבססת על פעילות של האוניברסיטאות במכללות, ובזכותה יוצאות נשכרות הן המכללות והן האוניברסיטאות. כך למשל, במודל זה מוצעים קורסים במכללות שסגל האוניברסיטאות הארבע-שנתיות מלמד ושתלמידי שני המוסדות לומדים בהם. דוגמה לשותפות כזו היא השותפות בין אוניברסיטת ניו-המפשייר למכללות קהילתיות באזור: בית הספר לבריאות הציבור באוניברסיטה מציע קורסים בבריאות הציבור במכללות, בשל הרצון לחשוף ציבור רחב יותר לרעיונות בסיסיים של בריאות ציבור (Caron, 2013).**

5. פרקטיקות של שיתוף פעולה בין המכללות הקהילתיות לבין התעשייה והעסקים המקומיים

שיתוף פעולה בין מכללות קהילתיות לבין תעשייה ועסקים מקומיים זוכה בשנים האחרונות לעניין גובר בסדר היום הציבורי. כך לדוגמה עסק הנשיא אובמה בנאומו לאומה בינואר 2012 (State of the Union Address) בחשיבותן של שותפויות אלה ובצורך בהגברתן.

שיתוף פעולה כזה הוא חלק מתנועה המכונה בספרות New Vocationalism. התנועה מקדמת את הרעיון של חינוך מקיף הממלא את הצרכים של עובדים מיומנים ושל אזרחים משכילים ומעורבים על-ידי שילוב בין שלוש המטרות המסורתיות של המכללות הקהילתיות: חינוך אקדמי (משמש אפיק מעבר לאוניברסיטאות), חינוך תעסוקתי וחינוך התפתחותי (Soares, 2010).

הספרות עוסקת בעיקר הן בתגובות של המכללות הקהילתיות לשינויים בשוק העבודה הן במסלולים מקצועיים חלופיים למסלול האקדמי המקובל (Soares, 2010).

להלן ביטויים לפרקטיקות מוצלחות של שותפות אקדמית-עסקית (Soares, 2010):

◆ **שינויים בתכנית הלימודים:** מודלים של שינויים כוללים שימת דגש על ההקשר שבתוכו התחום פועל (קונטקסטואליזציה), מודולריות, התבססות על מיומנויות, תכנית לימודים מואצת, לימוד

המבוסס על מקום העבודה ומודלים של לימודים במקביל לעבודה. במודלים אלה המעסיקים הם שחקן חשוב בפיתוח תכנית הלימודים ובאישור התעודות.

- ◆ **תמיכה אקדמית וחברתית:** מוקמים מרכזי תעסוקה שמספקים סיוע כלכלי וייעוץ אקדמי ותעסוקתי לסטודנטים.
- ◆ **השקעה בפיתוח מקצועי של הסגל האקדמי:** יש השקעה בפיתוח כישורים נחוצים בקרב הצוות והסגל האקדמי בכל הקשור לפיתוח תכניות לימוד, להוראה המשלבת תעסוקה-מקדמת ואקדמיה ולמעקב אחר התקדמות הסטודנטים וצורכי המעסיקים.
- ◆ **משאבים משותפים לקיימות:** השקעה משותפת במתקנים ובציוד היא אמצעי לביטוי המחויבות לשותפות והבטחת המשכיותה.

מספר עקרונות פעולה מסייעים לשותפויות מוצלחות (Soares, 2010):

1. הכרה באתגר פיתוח כלכלי מקומי שמזמן את השותפות

2. ביסוס חזון ויעדים משותפים

3. הבטחת רווח לכל השותפים (כולל הסטודנטים)

4. הנהגה חזקה הן מהמכללה והן מהתעשייה

5. ביסוס מנגנון משילות ואחריות.

6. ביקורת חיובית ושליטת על מודל המכללות הקהילתיות ועל אופן יישומו

6.1 ביקורת חיובית

המכללות הקהילתיות זוכות לתמיכה רחבה בעיקר בשל תפקידן ההיסטורי ביצירת נגישות רחבה להשכלה גבוהה, בשל השילוב של רכיבי הכשרה מקצועית בתכנית הלימודים ובשל החיבור לקהילות המקומיות שבהן הן פועלות.

הן מספקות הזדמנות להשכלה גבוהה למי שלא היו מגיעים אליה ללא מודל זה, בזכות:

- ◆ **עלות נמוכה:** שכר הלימוד במכללות הקהילתיות נמוך בכ-64% בממוצע מזה שבמכללות ארבע-שנתיות (AACC, 2013).

- ◆ **מדיניות קבלה פתוחה:** תנאי הקבלה למכללות הוא תעודת גמר תיכון (או GED – תעודה שוות-ערך לתעודת גמר תיכון. מחזיקים בה אנשים שלא סיימו תיכון אך נבחנו בהמשך בבחינה של עמידה בחובות הלימודיות הנדרשות בתיכון). אין התניה בעניין רמת הציונים ואין דרישות נוספות. במדינות מסוימות נדרשת אפילו רק "יכולת לצאת נשכר מלימודים", גם ללא תעודת גמר תיכון או תעודה מקבילה לה.

- ◆ **תכנית לימודים גמישה:** היקף הלימודים גמיש יחסית ומאפשר פרישה של לימודים על-פני זמן רב (המכללות מכירות בקורסים שנלמדו ב-7 השנים האחרונות).

- ◆ **קרבה גאוגרפית למקומות מגורים** : סטודנטים לומדים לרוב במכללות קהילתיות קרובות למקומות מגוריהם.
- ◆ **למידה מרחוק** : ב-41% מהמכללות הציבוריות אפשר ללמוד תואר שלם מרחוק באמצעות האינטרנט (AACC, 2013).
- ◆ **הוראה** : הסגל עוסק בהוראה בלבד ולא גם במחקר וגם בהוראה, ולכן בין השאר הוא נגיש יותר לסטודנטים והקורסים נלמדים בקבוצות קטנות יותר. בכך יש כדי להקל את יכולת המכללות הקהילתיות למלא את צורכי הסטודנטים.
- ◆ **אפיק מעבר ללימודי תואר ראשון** : בחלק מהאוניברסיטאות הארבע-שנתיות ישנה עדיפות לבוגרי מכללות קהילתיות.
- ◆ **הכנה לתעסוקה** : המכללות הקהילתיות תומכות בהכשרה ובהכשרה מחודשת לעובדים בדרגי ביניים (mid-level skilled workers) ומפעילות תכניות שבהן נלמדים ידע וכישורים שיש להם ביקוש בשוק העבודה (AACC, 2013).
- 59% מהאחיות החדשות ומעובדי הבריאות החדשים ו-80% ממכבי האש, השוטרים וטכנאי החירום הרפואיים למדו במכללות קהילתיות (AACC website).
- ◆ **חיבור בין ההשכלה לשוק העבודה המקומי** (AACC, 2013; Mullin, 2011) :
 - א. שיתוף פעולה עם עסקים מקומיים** : המכללות מושכות לרוב אוכלוסייה מקומית שצפויה להישאר באזור. חלקן מקיימות קשר עם העסקים באזור ומציעות, לדוגמה, הכשרות מקצועיות רלוונטיות לעסקים. הכשרות כאלה מחזקות את האפשרות לרציפות במעבר בין לימודים לתעסוקה.
 - ב. אנשי הסגל מרושתים בעולם העבודה** : מרבית אנשי הסגל עובדים מחוץ למכללה בתחום הוראתם. הרישות המקצועי שלהם מהווה משאב מבחינת החיבור בין הקורסים לבין עולם העבודה.
- ◆ **פוטנציאל שכר גבוה יחסית** : פוטנציאל השכר של בוגרי מכללות קהילתיות גבוה מפוטנציאל השכר של בעלי השכלה גבוהה של שנתיים או יותר שלא השלימו תואר אקדמי.

6.2 ביקורת שלילית והמלצות לשינוי

ב-2012 יצא דוח של הוועדה לבחינת עתיד המכללות הקהילתיות. הדוח כלל ביקורת רבה על המכללות כפי שהן פועלות כיום וקרא לעיצוב מחדש של המודל הקיים. על-פי רוח הדברים בדוח יש לערוך שינוי באופן היישום של מודל המכללות הקהילתיות ולהשקיע בין השאר בהצלחה בתוך המערכת ולא רק בנגישות אל המערכת. בהתאם, גם מדדי ההצלחה ומודל התקצוב צריכים לתת ביטוי לחשיבות של סיום הלימודים ולא רק של התחלת הלימודים.

בסעיף זה מוצגת עיקר הביקורת על המכללות הקהילתיות בדוח זה ובמקורות נוספים. כמו כן מוצגים כיווני הפעולה המוצעים לרענון המודל (AACC, 2012).

6.2.1 ביקורת שלילית

על-אף ההצלחות ההיסטוריות של המכללות, בייחוד בהתחשב באתגרים שעליהן להתמודד אתם, ישנן קריאות לעצב מחדש את המערכת באופן שיתאים לזמננו. שיעור סיום הלימודים במכללות נמוך במיוחד, ההכשרה המקצועית אינה עומדת בצורכי שוק העבודה, ואין רציפות מספיקה בין לימודי בית הספר התיכון, המכללה והאוניברסיטאות. כמו כן המכללות מתוקצבות באופן שמעודד כניסה למערכת אך אינו מעודד במידה הנדרשת את המאמצים להבטיח הצלחה בתוך המערכת.

◆ **שיעורי ההצלחה והסיום במכללות הקהילתיות נמוכים מאוד** (AACC, 2009; AACC, 2012;) : (Mobelini, 2013; Roska & Calcagno, 2008

א. 46% בלבד מהסטודנטים שהחלו ללמוד ב-2003/4 במטרה לסיים עם תעודה או תואר דו-שנתי אכן סיימו את הלימודים כ-6 שנים לאחר מכן או שעברו למוסד ארבע-שנתי או שהם עדיין לומדים (AACC, 2012).

ב. כ-50% מהמתחילים ללמוד בסמסטר סתיו נושרים מהלימודים לפני תחילת סמסטר הסתיו הבא, לפי סקר מ-2011 (AACC, 2012).

◆ השתתפות נמוכה במסגרות וולונטריות

כ-30% מהסטודנטים אינם מגיעים למפגשי אוריינטציה, 90% מדווחים שייעוץ אקדמי חשוב להם אך פחות מ-33% פונים ליועץ. כך לפי סקר מ-2011; כלומר, שיעורי השתתפות הסטודנטים במסגרות לימוד וולונטריות נמוכים במיוחד (AACC, 2012).

◆ **יש מידה מועטה בלבד של התאמה בין ההכנה לתעסוקה במכללות לבין צורכי שוק העבודה:** תכנון ההתפתחות המקצועית לוקה בחסר. דוחות בדיקה מעידים על ייצוג-יתר של סטודנטים בתחומי לימוד שאין להם ביקוש בשוק העבודה ובייצוג-חסר בתחומי לימוד שיש להם ביקוש (AACC, 2012;) (National Commission on Community Colleges, 2008; ACT, Inc. 2012).

◆ **חסרה רציפות במעברים בין תיכון, מכללות קהילתיות ואוניברסיטאות ארבע-שנתיות** (AACC,) (2012):

א. 25%–39% בלבד מאלה שהצהירו שברצונם לעבור למוסד ארבע-שנתי עושים זאת בתוך 4–6 שנים.

ב. חלק מהמוסדות הארבע-שנתיים אינם מכירים בנקודות הזכות שנצברו במכללות הקהילתיות.

◆ **המודל הכלכלי תומך בהרחבת הנגישות בכניסה למערכת אך אין השקעה מספיקה בעידוד הצלחה לאחר הכניסה למערכת** (AACC, 2012): מימון המערכת מתבסס על מספר הסטודנטים שמתחילים ללמוד ואין קשר בינו לבין ביצועים מוסדיים ותוצאות של סטודנטים.

◆ **קיומן של מכללות קהילתיות מאפשר לתלמידים שלא להשקיע בלימודים בתיכון** (AACC, 2009): יש טענה שעקב מדיניות הקבלה הפתוחה למכללות הקהילתיות נוצר תמריץ שלילי בקרב תלמידי תיכון להשקיע בזמן התיכון.

◆ **שיעורי החזרת ההלואות של תלמידי המכללות נמוכים מאלה של תלמידי האוניברסיטאות** (AACC, 2009): הסבירות שסטודנטים שלוקחים הלוואות ללימודים במכללות קהילתיות לא יחזירו אותן גבוהה בהשוואה לסבירות זו בקרב סטודנטים באוניברסיטאות.

6.2.2 המלצות לשינוי

כיווני הפעולה לרענון המודל, לפי דוח AACC (ר' המקור בנספח):

◆ **לעצב מחדש את חוויית הלימודים של הסטודנט (Redesign Students Educational Experiences):**

א. יוגבר בכ-50% שיעור המסיימים עם תעודה או תואר דו-שנתי עד 2020 ובד בבד תישמר הנגישות למערכת, תובטח האיכות ויצומצמו פערים המבוססים על הכנסה, קבוצת אוכלוסייה ומגדר.

ב. תשופר המוכנות ללימודים: יצומצם ב-50% עד 2020 מספר המתחילים ללמוד ללא הכנה מתאימה, ויוכפל מספרם של העומדים בהצלחה בקורסי בסיס התפתחותיים בשנה א'.

ג. יצומצמו בשיעור חד פערים בכישורים תעסוקתיים על-ידי התמקדות בחינוך מקצועי וטכני הנדרש לשילוב בתעסוקה.

◆ **לנסח מחדש תפקידים מוסדיים (Reinvent Institutional Roles):**

א. יוגדרו מחדש חזון המכללות והתפקידים המוסדיים הנחוצים לשם התאמה לצרכים החינוכיים והתעסוקתיים של המאה ה-21.

ב. יושקעו משאבים בתשתיות תומכות המשרתות מספר מכללות קהילתיות על-ידי שיתוף פעולה בין המכללות לבין גורמים פילנתרופיים וממשלתיים וכן גורמים מהמגזר הפרטי.

◆ **לרענן את המערכת (Reset the System):**

א. ייעשה איתור אסטרטגי של השקעות ציבוריות ופרטיות כדי לסייע ביצירת תמריצים למוסדות ולסטודנטים.

ב. ייושמו מדיניות ופרקטיקה המעודדות מצוינות, שקיפות ואחריות לתוצאות של המכללות.

- AACC (American Association of Community Colleges). 2013. Community College Fast Facts.
- AACC (American Association of Community Colleges). 2012. Reclaiming the American Dream: Community Colleges and the Nation's Future.
- AACC (American Association of Community Colleges). 2009. AACC Statement on Common Criticism of Colleges – The Community College Perspective.
- ACT, Inc. 2012. Changing Lives, Building a Workforce: Preparing Community College Students for Jobs and Careers (21st Century Commission Working Brief #11). American Association of Community Colleges, Washington DC.
- Alfonso, M. 2006. "The Impact of Community College Attendance on Baccalaureate Attainment". *Research in Higher Education* 47(8):873-903.
- Baum, S.; Little, K.; Payea, K. 2011. Trends in Community College Education: Enrollment, Prices, Student Aid, and Debt Levels. *Trends in Higher Education Series*. College Board Advocacy & Policy Center.
- Belfield, C. 2013. *The Economic Benefits of Attaining an Associate Degree before Transfer: Evidence from North Carolina*. Working paper No. 62. Columbia University: Community College Research Center, New York.
- Caron, R. 2013. Community College-University Partnership: "An Innovative Approach toward Educating Tomorrow's Public Health Workforce". *Community College Journal of Research and Practice* 37(8):649-652.
- The College Board, Advocacy & Policy Center. 2010. *Trends in College Pricing, 2010*. https://advocacy.collegeboard.org/sites/default/files/2010_Trends_College_Pricing_Final_Web.pdf (Accessed: June 2014).
- Crosta, P.M. 2013. *Intensity and Attachment: How the Chaotic Enrollment Patterns of Community College Students Affect Educational Outcomes*. Working Paper No. 60. Columbia University: Community College Research Center, New York.
- Dadgar, M. 2012. *The Academic Consequences of Employment for Students Enrolled in Community College*. Working paper No. 46. Columbia University: Community College Research Center, New York.
- Dougherty, K.; Kerrigan, M.R. 2006. "Achieving the Dream in Connecticut: State Policies Affecting Access to, and Success in, Community Colleges for Students of Color and Low-Income Students". Columbia University: Community College Research Center, New York.

Dougherty, K.; Marshall, J.W.; Soonachan, A. 2006. "Achieving the Dream in Ohio: State Policies Affecting Access to, and Success in, Community Colleges for Students of Color and Low-Income Students". Columbia University: Community College Research Center, New York.

Fong, K.; Visher, M. 2013. *Fast Forward: A Case Study of Two Community College Programs Designed to Accelerate Students Through Developmental Math*. MDRC.

Kisker, C. 2007. "Creating and Sustaining Community College – University Transfer Partnerships". *Community College Review* 34(4):282-301.

Gallagher, P.; Gukenberger, V. 2012. "Partnering to Increase Capacity in a Nursing Program". *Community College Journal of Research and Practice* 36(8):562-569.

Jenkins, D.; Woo Cho, S. 2014. *Get With the Program...and Finish It: Building Guided Pathways to Accelerate Student Completion*. Working paper No. 66. Columbia University: Community College Research Center, New York.

Mobelini, D. 2013. "Community College: Partnerships in Higher Education". *Community College Journal of Research and Practice* 37(8):629-635.

Mullin, C. 2011. *The Road Ahead: A Look at Trends in the Educational Attainment of Community College Students*. Policy Brief 2011-04PBL, American Association of Community Colleges, Washington DC.

National Commission on Community Colleges. 2008. *Winning the Skills Race and Strengthening America's Middle Class: An Action Agenda for Community Colleges*. College Board, New York.

Ran, X.; Woo Cho, S. 2013. "Lingerers in the Community College". *CCRC Analytics*. Columbia University: Community College Research Center, New York.

Roska, J.; Calcagno, C. 2008. *Making the Transition to Four-Year Institutions: Academic Preparation and Transfer*. Working paper No. 13. Columbia University: Community College Research Center, New York.

Rutschow, E.Z.; Cullinan, D.; Welback, R. 2012. *Keeping Students on Course: An Impact Study of a Student Success Course at Guilford Technical Community College*. MDRC.

Scott-Clayton, J. 2011. *On Money and Motivation: A Quasi-Experimental Analysis of Financial Incentives for College Achievement*. Columbia University: Community College Research Center, New York.

Sommo, C.; Mayer, A.; Rudd, T.; Cullinan, D. 2012. *Six-Year Effects of a Freshman Learning Community Program at Kingsborough Community College*. MDRC.

Shulock, N.; Moore, C.; Offenstien, J. 2011. *The Road Less Traveled: Realizing the Potential of Career Technical Education in the California Community Colleges*. Institute for Higher Education Leadership & Policy, Sacramento, CA.

Soares, L. 2010. *The Power of the Education-Industry Partnership: Fostering Innovation in Collaboration between Community Colleges and Businesses*. Center for American Progress. http://www.americanprogress.org/issues/2010/09/pdf/community_colleges.pdf (Accessed: June 2014).

State of the Union Address. 2012. <http://www.youtube.com/watch?v=Zgfi7wnGZIE> (Accessed: June 2014).

Townsend B.; Wilson, K.B. 2006. "The Transfer Mission: Tried and True, But Troubled?". *New Directions for Community Colleges* 136:33-41.

U.S. Department of Education. 2012. *Characteristics of Associate's Degree Attainder's and Time to Associate's Degree*.

U.S. Department of Education. 2011. Community College Student Outcomes: 1994-2009. NCES.

Van Noy, M.; Jacobs, J. 2012. *Employer Perceptions of Associate Degrees in Local Labor Markets: A Case Study of the Employment of Information Technology Technicians in Detroit and Seattle*. Working Paper No. 39. Columbia University: Community College Research Center, New York..

Ward, S.A.; Clark, R.W. 2013. A Case Study on Collaboration: Sharing the Responsibility of Economic Development in Juniata Valley, Pennsylvania. *Community College Journal of Research and Practice* 37(7):547-560.

מקורות מידע כלליים על מכללות קהילתיות:

1. כתבי עת שמוקדשים למכללות קהילתיות:

- a) Journal of Applied Research in the Community College
- b) Community College Journal of Research and Practice
- c) Community College Review

2. מאגר מידע של מדיניות וחקיקה הקשור במכללות קהילתיות במדינות שונות בארה"ב (נדלה: יוני 2012).

(Education Commission of the States)

<http://www.ecs.org/ecs/ecscat.nsf/WebTopicView?OpenView&count=->

[1&RestrictToCategory=Postsecondary+Institutions--Community/Technical+Colleges](http://www.ecs.org/ecs/ecscat.nsf/WebTopicView?OpenView&count=-1&RestrictToCategory=Postsecondary+Institutions--Community/Technical+Colleges)

- 3. AACC website - American Association of Community Colleges. <http://www.aacc.nche.edu> (Accessed: June 2014).
- 4. Community College Research Center (CCRC), Teachers College, Columbia University. <http://ccrc.tc.columbia.edu/> (Accessed: June 2014).
- 5. White House website. <http://www.whitehouse.gov/issues/education/higher-education> (Accessed: June 2014).
- 6. U.S. Department of Education. <http://www.ed.gov/> (Accessed: June 2014).

מתוך דוח הוועדה לבחינת המכללות הקהילתיות :

American Association of Community Colleges. 2012. **Reclaiming the American Dream: Community Colleges and the Nation's Future.**

Despite these historic successes, and amidst serious contemporary challenges, community colleges need to be redesigned for new times. What we find today are student success rates that are unacceptably low, employment preparation that is inadequately connected to job market needs, and disconnects in transitions between high schools, community colleges, and baccalaureate institutions. Community colleges, historically underfunded, also have been financed in ways that encourage enrollment growth, though frequently without adequately supporting that growth, and largely without incentives for promoting student success. These conditions hinder middle-class students and have a devastating effect on low-income students and students of color, those often in greatest need of what community colleges have to offer.

Redesign Students' Educational Experiences

Recommendations:

1. Increase completion rates of students earning community college credentials (certificates and associate degrees) by 50% by 2020, while preserving access, enhancing quality, and eradicating attainment gaps associated with income, race, ethnicity, and gender.
2. Dramatically improve college readiness: By 2020, reduce by half the number of students entering college unprepared for rigorous college-level work, and double the number of students who complete developmental education programs and progress to successful completion of related freshman-level courses.
3. Close the American skills gaps by sharply focusing career and technical education on preparing students with the knowledge and skills required for existing and future jobs in regional and global economies.

Reinvent Institutional Roles

Recommendations:

4. Refocus the community college mission and redefine institutional roles to meet 21st century education and employment needs.
5. Invest in support structures to serve multiple community colleges through collaboration among institutions and with partners in philanthropy, government, and the private sector.

Reset the System

Recommendations:

6. Target public and private investments strategically to create new incentives for institutions of education and their students and to support community college efforts to reclaim the American Dream.
7. Implement policies and practices that promote rigor, transparency, and accountability for results in community colleges.